

3836316 ENRD/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาชนบท ;

วท.ม. (เทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาชนบท)

ศัพท์สำคัญ : การอนุรักษ์ดินและน้ำ / การยอมรับ / เกษตรกร

สุภาพรณ เลขาภิสิทธิ์ : การศึกษาการยอมรับการอนุรักษ์ดินและน้ำของเกษตรกร หมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต.เขาหินซ้อน อ.พนมสารคาม จ. ฉะเชิงเทรา (A STUDY OF SOIL AND WATER CONSERVATION ADOPTION BY FARMERS IN SURROUNDING VILLAGES OF KHAO HIN-SORN ROYAL DEVELOPMENT STUDY CENTER KHAO HIN-SORN SUBDISTRICT PHANOMSARAKAM DISTRICT CHACHOENGSAO PROVINCE)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : เกษม กุลประดิษฐ์ วท.ม. (เทคโนโลยีบริหารสิ่งแวดล้อม) พงศ์พิศน์ ปิยะพงศ์ M.Sc. เกียรติกศักดิ์ หงษ์โต วท.ม. (เกษตรศาสตร์) 139 หน้า.

ISBN 974-589-890-2

การชะล้างพังทลายของดิน เป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้เกิดการสูญเสีย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ความเสื่อมโทรมของดินอันเกิดจากการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ สำคัญ เช่น มันสำปะหลัง โดยขาดการเกษตรกรรมที่ดีของพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน ซึ่งประกอบกับลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศของพื้นที่ เป็นเงื่อนไขที่เอื้อให้ดินถูกชะล้างพังทลายอย่างมากทำให้เกษตรกรต้องประสบภาวะขาดทุน เนื่องจากต้องเพิ่มปัจจัยการผลิตในการปรับปรุงดินในขณะที่ราคาผลผลิตตกต่ำ

การศึกษาในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรยอมรับการอนุรักษ์ดินและน้ำไปปฏิบัติ เพื่อรักษาสักยภาพของดินให้สามารถให้ผลผลิตได้อย่างยั่งยืน โดยมุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติ และการยอมรับวิธีอนุรักษ์แบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผนส่งเสริมให้เกิดการยอมรับการอนุรักษ์ดินและน้ำอย่างทั่วถึง

จากผลการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเกษตรกรจำนวน 88 ครัวเรือน พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการอนุรักษ์ดินและน้ำโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือปัจจัยด้านความเป็นอยู่ ขนาดที่ดิน การติดต่อศูนย์ คุณลักษณะของเกษตรกร ความรู้ และทัศนคติ และที่ระดับนัยสำคัญ 0.1 คือกรรมสิทธิ์ที่ดิน และชนิดพืชที่ปลูก

และพบว่าปัจจัยทางความรู้และการติดต่อศูนย์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ โดยที่การติดต่อศูนย์มีความสัมพันธ์กับการยอมรับวิธีกล และคุณลักษณะของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการยอมรับวิธีพืชและหญ้าแฝก ในขณะที่ไม่มีปัจจัยใดมีผลต่อวิธีปรับปรุงบำรุงดิน

การส่งเสริมการอนุรักษ์ดินและน้ำ สามารถสัมฤทธิ์ผลในการยอมรับของเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน ควรมีการวางแผนการอนุรักษ์ดินและน้ำ ให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ทั้งทางด้านกายภาพ และสภาพทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร